

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Történelem és Filozófia Kar
1.3 Intézet	Magyar Történeti Intézet
1.4 Szakterület	Történelem és kulturális tanulmányok
1.5 Képzési szint	Alapképzés (BA)
1.6 Szak / Képesítés	történelemtanár

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	A magyarság története 2. Koraújkor 1526–1711						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Sipos Gábor egy. tanár						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Sipos Gábor egy. tanár						
2.4 Tanulmányi év	I	2.5 Félév	II	2.6 Értékelés módja	kollokvium	2.7 Tantárgy típusa	Szaktantárgy/kötelező

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1 Heti óraszám	2	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	0
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	28	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	0
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					30
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					26
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					10
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					30
Vizsgák					5
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszám	66				
3.8 A félév össz-óraszám	129				
3.9 Kreditszám	3/5				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	• hasznos, ha a hallgató a magyar történelemre vonatkozó alapismeretekkel rendelkezik
4.2 Kompetenciabeli	• a magyar középkor történetének ismerete ajánlott

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	• a jelenlét erősen ajánlott
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	•

Szakmai kompetenciák	• a magyar történettudomány szakirodalmában való tájékozódás • bizonyos helytelen elméletek megcáfolása • a tantárgy VI-VII. osztályban való tanításához szükséges képességek • képesség az elsajátított információk továbbadására írásban és szóban. • a történetkutatás módszereinek alapszintű ismerete
Transzverzális kompetenciák	• az elsajátított alapismeretek felhasználása más rokon szakterületek helyzeteinek, eseményeinek leírásában, a szakmai etika elsajátítása, a plágium elítélése

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	• A hallgatók felkészítése a történelemtanári pályára. A történelem szakos, magyar tagozatos végzettek az VI–VII. osztályban a magyarság történetét is tanítják. Mindehhez a magyar történelem alapos ismerete szükséges, különös hangsúllyal Erdély történetére. •
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	• Az előadás a a magyar történetírás legfrissebb eredményeit is bemutatja, különös figyelemmel a modern felfogású történészek munkáira. Áttekinti a történelmi Magyarország kora újkori történetét az Erdélyi Fejedelemség kialakulásától (1526-1541-1570) a szatmári békekötésig(1711). A foglalkozások során a hallgatók különféle értelmezéseket és felfogásokat ütköztethetnek

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Magyarország a 16. század elején a török fenyegetés árnyékában. Mohács és Buda 1526–1541: a korlátozott szuverenitású, belső autonómiával rendelkező fejedelemség kialakulása, a Bécsből kormányzott királyi Magyarország és az Oszmán Birodalom viszonyulása. Habsburg Ferdinánd és Szapolyai János	előadás, heurisztikus beszélgetés	kulcsszavak: oszmán birodalom, kincstartó, bíboros
2. 1541–1556–1571: az erdélyi fejedelemség fejlődése a királyi Magyarország és a Török Birodalom között, Habsburg-közjáték 1551–1556. Az új államszervezet kialakulása II. János választott magyar király/erdélyi fejedelem idején.	előadás, heurisztikus beszélgetés	kulcsszavak: kancellária, szabad fejedelemsévválasztás
3. Az erdélyi fejedelemség belpolitikai és vallási viszonyai a 16. század közepén: reformáció, katolikus restauráció, a vallási türelem rendszerének kialakulása	előadás, heurisztikus beszélgetés	kulcsszavak: vallási türelem, protestáns egyházak
4. Erdély a Báthoriak alatt. Báthory István mint lengyel király. Az első nagy uralmi válság a 15 éves háború idején, Erdély a keresztyén	előadás, heurisztikus	kulcsszavak: uralmi válság,

táborban. Vitéz Mihály uralma, Basta generális mint II. Rudolf helytartója. A háború lefolyása a királyi Magyarországon, Bocskai felkelése és következményei: a bécsi és a zsitvatoroki béke. A rendiség eltérő fejlődése a két országrészben	beszélgetés	tizenöt éves háború
5. Az erdélyi társadalom és gazdaság a 16. század második felében. Kereskedelmi kapcsolatok a Kárpát-medencében és azon kívül. Agrárkonjunktúra, a városok és a mezővárosok fejlődése. A Kárpát-medence gazdasági egysége.	előadás, heurisztikus beszélgetés	kulcsszavak: agrárkonjunktúra, marhatenyésztés és export
6. Erdély Bethlen Gábor fejedelem uralkodása idején – abszolutizmus vagy korlátozott rendiség. Az ország gazdasági felvirágzása. Bethlen aktív külpolitikája.	előadás, heurisztikus beszélgetés	kulcsszavak: gazdaságpolitika
7. A magyar királyság a 17. század első felében. A magyarországi rendiség megerősödése. Esterházy Miklós nádor és Pázmány Péter érsek politikai szerepe. Az ellenrefomáció sikerei	előadás, heurisztikus beszélgetés	kulcsszavak: katolikus restauráció
8. A Rákócziak kora Erdélyben, a második uralmi válság (1657–1662). I. Rákóczi György magyarországi hadjárata, a harmincéves háború, a veszfáliai béke. Országépítés Erdélyben és a Partiumban. II. Rákóczi György lengyelországi hadjárata, oszmán büntetőexpedíció, Várad eleste (1658-1660), Habsburg-kísérlet Erdély megszerzésére Kemény János révén.	előadás, heurisztikus beszélgetés	kulcsszavak: harminc éves háború, lengyel-erdélyi viszony
9. Apafi Mihály uralkodása, alkalmazkodás a nagyhatalmi viszonyok átalakulásához. Francia orientáció, magyarországi kuruc hadjáratok	előadás, heurisztikus beszélgetés	kulcsszavak: vasvári béke
10. Török-magyar háborúskodások a 17. század közepén, Zrínyi Miklós szerepe. Az Oszmán Birodalom nagy erőfeszítése: vasvári béke (1664). A magyarországi rendek mozgalmi, a Wesselényi-összeesküvés leleplezése (1671), rémuralom és gyászévtized.	előadás, heurisztikus beszélgetés	kulcsszavak: rendi ellenállás abszolutisztikus kormányzás
11. Thököly Imre uralma (1680-1685), Buda visszafoglalása, a török kiűzése Magyarországról, Habsburg-berendezkedés a visszahódított területeken. Habsburg-berendezkedés Erdélyben, az adók növekedése. Kísérlet Erdély régi állami berendezkedésének megtartására.	előadás, heurisztikus beszélgetés	kulcsszavak: Szent Liga, gubernium
12. A Rákóczi-szabadságharc (1703–1711) Erdélyben és Magyarországon. Diplomáciai kapcsolatok Franciaországgal, Lengyelországgal, Oroszországgal. egy új állam kialakításának kísérlete. A szatmári béke és a kurucoknak nyújtott amnesztia.	előadás, heurisztikus beszélgetés	kulcsszavak: kuruc, labanc, vezérlő fejedelem
13. A 17. századi magyar társadalom változásai. a 15 éves háború következményei. Az oszmánok kiűzése utáni helyzet. A szemináriumi dolgozat megbeszélése.	előadás, heurisztikus beszélgetés	kulcsszavak: etnikai változások
14. A magyar táj a 16–17. században. Városok, bányászat, vízi közlekedés, várépítések. A vármegyék visszarendezése, határőrvidékek kialakítása a 17-18. sz. fordulóján.	előadás, heurisztikus beszélgetés	kulcsszavak: pusztásodás, vármegye, határőrvidék

Könyvészet

A) Általános művek:

Bertényi Iván–Gyapay Gábor: Magyarország rövid története. Bp. 1992. Maecenas. 658 l.

Erdély rövid története. szerk Köpeczi Béla. Budapest 1988.

Magyarok Európában. I–IV. Szerk. Glatz Ferenc. Bp. 1990. II. **Szakály Ferenc**: Virágkor és hanyatlás 1440–1711. 368 l.

Kereszt és félhold. A török kor Magyarországon (1526–1699). Encyclopaedia Humana Hungarica 05. CD Bp. 1999. www.oszk.mek.hu/01800/01885

Kétfejű sas. A Habsburg-uralom Magyarországon. Encyclopaedia Humana Hungarica 06. CD Bp. 2000. www.oszk.mek.hu/01900/01902

B) Sorozatok:

Dinasty. King of Hungary. Magyarországi királyok 2000.

Pálffy Géza: A 16. század története. 276 l. Ágoston Gábor–Oborni Teréz: A 17. század története. 268 l. ifj. Barta János: A 18. század története. Vince Kiadó, Budapest. Tudomány–Egyetem. Magyar történelem. 1999. Szabó Péter: Az erdélyi fejedelemség. R. Várkonyi Ágnes: A Királyi Magyarország. 1541–1686. 208 l. Bak Borbála: Magyarország történeti topográfiája. Budapest 1997		
8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
Egy házi dolgozat elkészítése megadott témában.		
A dolgozatok kiértékelése. A hallgatók átveszik a kijavított és értékelt dolgozatokat.	megbeszélés	
<i>Könyvészet</i> A dolgozat témájának megfelelő könyvészet		

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.	
• kommunikációs készség fejlesztése • a magyar történelemben jártas tanárok képzése	

10. Értékelés			
Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Erdély történetének eseményeire és folyamataira vonatkozó elemzési képességek	Írásbeli teszt	70%
10.5 Szeminárium / Labor	a dolgozat tudományos színvonala egyéni munka	a házi dolgozat elkészítése	30%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
• 5-ös jegy elérése			

Kitöltés dátuma
 2018. szeptember 28.

Előadás felelőse
 Dr. Sipos Gábor

Szeminárium felelőse

Az intézeti jóváhagyás dátuma
 2018. szeptember 30.

Intézetigazgató
 Dr. Nagy Róbert Miklós
